

T.C.
MEHMET AKİF ERSOY ÜNİVERSİTESİ
AÇIK ERİŞİM VE KURUMSAL ARŞİVE İLİŞKİN USUL VE ESASLAR

Gerekçe

MADDE 1- (1) Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi'nde basılı ve elektronik ortamda üretilmekte olan akademik çalışmaları (makale, kitap/kitap bölümleri, tez, proje, rapor, konferans bildirimleri sunumlar, teknik dokümanlar, veri setleri, afiş, video kaydı vb.) bir araya toplamak ve Üniversitemiz bünyesinde uluslararası açık erişim standartlarına uygun bir kurumsal Akademik arşiv sistemi kurmak.

(2)Yükseköğretim Kurulu bünyesinde kurulacak Yükseköğretim Açık Arşiv Sistemi aracılığıyla Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Kurumsal Akademik Arşiv sistemindeki verilerin harmanlamasını sağlamak.

(3)Harmanlanan bilimsel yayınları açık erişim standartlarına uygun olarak dünya bilim çevreleri hizmetine sunmak.

Dayanak

MADDE 2- (1) Bu usul ve esaslar Yükseköğretim Kurulu Yükseköğretim Açık Erişim ve Kurumsal Arşiv Politikasına ve 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun 4/c ile 14. maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Bağlam

MADDE 3 - (1) Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi araştırma çıktılarına erişebilirlik:

a)Temel amaçları arasında ileri düzeyde eğitim-öğretim ve araştırma yapmak olan Üniversitemizdeki araştırma çıktılarının Açık Erişim olarak yayımlanması, Üniversitemizin ulusal ve uluslararası görünürlüğü ve yeni yapılacak araştırmalarda kamu ve özel sektörden daha fazla proje desteği alınmasını sağlayacaktır.

b)Akademik Arşiv, Üniversitemizin ürettiği bilimsel bilgi etik ve yasalar çerçevesinde özgürce erişilebilir olmalıdır; çünkü bilimsel bilgiye erişim özgürlüğü tüm araştırmacılar için nitelikli bilgi ve buna dayalı ürün ve hizmetlerin meydana getirilmesini sağlayacak çok önemli bir destek faktörüdür.

c)Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Kurumsal Akademik Arşiv aracılığı ile Üniversitemizde üretilen tüm akademik çıktıların toplanması, düzenlenmesi ve uzun süreli saklanmasını ve Yükseköğretim Açık Arşiv Sistemine verilerin aktarılmasını sağlar.

Amaçlar

MADDE 4 - (1) Bu usul ve esasların amacı;

a)Yükseköğretim Kurulu bünyesinde kurulacak Akademik Arşiv Sistemi aracılığıyla Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Kurumsal Akademik Arşiv sistemindeki verileri harmanlamak ve paylaşılmasını sağlamak.

b)Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi bünyesinde üretilen akademik çalışmaların açık erişim standartlarına uygun olarak derlenmesi ve Kurumsal Akademik Arşivlerde korunmasını sağlamak.

c)Atama ve yükseltmeler ile diğer kurum içi değerlendirmelerde dikkate alınan bilimsel çalışmaların Kurumsal Akademik Arşivlerde saklanmasını sağlamak.

Tanımlar

MADDE 5 - (1)Bu usul ve esaslarda adı geçen;

a)**Açık Erişim:** Araştırmacıların bilimsel yayınların tam metinlerine finansal, yasal ve teknik engeller olmaksızın kamuya açık İnternet aracılığıyla ücretsiz olarak erişebilmelerini,

- b)**Akademik Arşiv:** Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Kurumsal Akademik Arşivinde arşivlenen yayınların merkezi olarak harmanlanmasını ve açık erişime sunulmasını,
- c)**Ambargo:** Araştırma sonuçlarının belli bir süre (6-12 ay) erişime kapalı tutulmasını,
- ç)**Arşivleme:** Akademik çalışmaların Kurumsal Akademik Arşiv sisteminde depolama sürecini,
- d)**İvedi Arşivleme/Opsiyonel Erişim:** Akademik çalışmaların hakem denetiminden geçmiş biçimlerinin ivedilikle Kurumsal Akademik Arşiv sisteminde arşivlenmesi ve erişime açılması sürecini,
- e)**Kurumsal Akademik Arşiv:** Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi'nde üretilen akademik çalışmaların arşivlenerek açık erişime sunulduğu sistemi,
- f)**Üniversite:** Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi'ni, ifade eder.

Kapsam

MADDE 6 - (1)Bu usul ve esaslar;

- a)Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi tarafından doğrudan ya da dolaylı olarak desteklenen tüm akademik çalışmaları kapsar ve dağınık ortamda bulunan akademik çalışmaların (makale, kitap/kitap bölümleri, tez, proje, rapor, konferans bildirimleri/sunumlar, teknik dokümanlar, veri setleri, afiş, video kaydı vb.) Kurumsal Akademik Arşiv sistemlerinde arşivlenmesini sağlar.
- b)Akademik çalışmalar daha önce farklı bir üniversitenin kurumsal arşivinde arşivlenmişse ve internet aracılığıyla erişilebilir durumda ise, başka bir Kurumsal Arşiv sisteminde yeniden arşivlenmesine gerek yoktur.

İlkeler

MADDE 7 - (1) Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi'nde hakem değerlendirmesinden geçmiş tüm makaleler Kurumsal Akademik Arşivde tutulmasını sağlayacak bir politikaya sahip olmalıdır. Makale sürümlerine en üst düzeyde erişimin desteklenmesi için aşağıdaki süreçleri takip eder.

- a) **Arşivleme:** Üniversitemiz mensubu; hakem değerlendirmesinden geçerek akademik bir dergide yayınlanması için onaylanmış makalenin bu sürümünü Kurumsal Akademik Arşiv sisteminde ivedi olarak arşivler.
- b) **Açık Erişim/Ambargo Süresi Sonunda Açık Erişim:** Üniversitemiz personelinin yayınlarının “Açık Erişim” seçeneği ile dergilere yayımlanmak üzere göndermesi desteklenir. Yazarın yayıncılarla yaptığı anlaşmalar ve arşivleme seçenekleri göz önüne alındığında çalışmalara erişim “kamuya açık erişim” ve “ambargo süresi sonunda açık erişim”(ambargo süresi 12 ayı geçmemelidir) olmak üzere iki başlıkta uygulanır.
- (2) Üniversitemizde hazırlanan yüksek lisans ve doktora tezlerinin Kurumsal Akademik Arşiv sisteminde saklanmasını sağlamak, çalışmalarını yayımlamak veya buluşları için patent almak isteyen araştırmacılara, araştırmalarını Kurumsal Akademik Arşive gecikmeli olarak koymalarına imkân verilir. Süre bitiminde bu yayınlar otomatik olarak erişime açılır.
- (3) Telif hakkı olan araştırmaların üst verileri kullanılabilir olduğunda, mümkün olan en kısa sürede arşivlenmeli ve bu üst veriler arşivlenme anından itibaren Açık Erişim olmalıdır.
- (4)Atama ve yükseltmeler ile üniversite içi değerlendirmelerde dikkate alınan bilimsel çalışmalar Kurumsal Akademik Arşivde arşivlenir.
- (5) Üniversitemiz Kütüphane ve Dokümantasyon Daire Başkanlığı, yayınların derlenmesi ve standartlara uygun olarak Kurumsal Akademik Arşiv sisteminde arşivlenmesi için üniversite mensuplarıyla koordineli olarak çalışır.
- 6) Üniversitemiz Bilgi İşlem Daire Başkanlığı, Kurumsal Akademik Arşiv sistemlerinin kurulumu, güncellenmesi, yedeklenmesi ve Yükseköğretim Açık Arşiv Sistemine açık erişim standartlarında veri aktarılması süreçlerini koordine eder.

(7)Yükseköğretim Kurulu ile Üniversitemiz uyumlu bir şekilde; yapılan araştırmalarla ilgili verilerin toplanması, korunması ve diğeri araştırmacılar tarafından yeniden kullanılması amacıyla erişime açılması için “araştırma verilerinin yönetimi” konusunda da usul ve esaslar geliştirir.

Lisanslama

MADDE 8 - (1) Yasal koşullar çerçevesinde üniversitemiz mensubu, akademik çalışmalarını yayıncılarla yapmış olduğu anlaşmaların koşullarını ihlal etmeyecek şekilde tüm dünyada geçerli bir lisans anlaşması ile Kurumsal Akademik Arşiv sisteminde depolamaya onay verir. Bu politika Rektör veya görevlendireceği bir Rektör Yardımcısı tarafından takip edilir.

Çok Yazarlı Çalışmalarda Depolama Sorumluluğu

MADDE 9 - (1) Üniversitemiz personelinin birden fazla kurumla, birden fazla yazarla işbirliği yaparak gerçekleştirdikleri çalışmalarını bağlı oldukları üniversitenin Kurumsal Akademik Arşiv sisteminde depolayabilirler. Birden fazla üniversite personeli tarafından gerçekleştirilmiş çok yazarlı çalışmalarda ise kaynağı sadece ilk yazar depolar.

Organlar

MADDE 10 - (1) Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Rektörlüğü Kurumsal Akademik Arşiv usul ve esaslarının hazırlanması ve uygulanmasından sorumludur. Rektörlük gerektiğinde ortaya çıkabilecek anlaşmazlık çözümünde ve yapılabilecek değişiklikler konusunda da yürütücü görevi üstlenecektir.

(2) Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Rektörlüğü Kurumsal Akademik Arşiv Danışma Kurulu kurulmasına öncülük ederek bu kurulun yürütücülüğünü üstlenecektir. Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Rektörlüğü Kurumsal Akademik Arşiv Danışma Kurulu; Rektör veya görevlendireceği Rektör Yardımcısı, Fakültelerin Senato Temsilcileri, Bilgi İşlem Daire Başkanı, Kütüphane ve Dokümantasyon Daire Başkanı'ndan oluşur.

(3) Kurumsal Akademik Arşiv Danışma Kurulları, Kurumsal Akademik Arşiv politikasının yürürlüğe girmesini takip eden ilk üç yıl içerisinde her yıl, bu üç yılın sonunda ise her üç yılda bir politikanın değerlendirmesini gerçekleştirmekle yükümlüdür. Kurul, gerekli gördüğü hallerde politikayı revize etme veya değiştirme çalışmalarından sorumludur. Öneri ve görüşler Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Rektörlüğü'ne sunulur.

MADDE 11 - (1) Bu usul ve esaslarda yer almayan konularda Yükseköğretim Kurulu Yükseköğretim Açık Erişim ve Kurumsal arşiv Politikası hükümleri uygulanır.

MADDE 12- (1) Bu usul ve esaslar Üniversitemiz Senatosu tarafından kabul edildiği tarihte yürürlüğe girer.

MADDE 13 - (1) Bu usul ve esaslar Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Rektörü tarafından yürütülür.